

FORSLAG TIL NYE TEKSTREKKER 2010 - PRINSIPPER OG VURDERINGER

Vedtatt i Nemnd for Gudstjenesteliv 23.-26. april 2008, sak 23/08

I 2010 skal det foreligge ny høymesseliturgi og ny tekstbok med kirkeårets tekster og ny salmebok. For generell innledning omkring Nemnd for gudstjenestelivs (NFG) arbeid og reformens profil, se de overgripende dokument om reformens kjerneverdier.

Mål:

Skape rom for at evangeliet kan bli formidlet, at håp blir tent, og at folk får lyst til å følge etter Jesus.

0. BAKGRUNN

0.1. FORRIGE REFORM 1977

Tekstboken som kom i 1977 gav store endringer:

- Reduksjon fra 3 til 2 rekker, samt nyordningen med tilleggstekster.
- Innføring av gammeltestamentlige lesetekster på alle søndager.
- 17 tilfelle av endret tekstvalg og endret rekkefølge i forhold til de 61 dagene i den såkalte "gamle" rekke. *Den gamle rekke* har tradisjoner langt tilbake i kirkens historie, men har gjennomgått mange endringer gjennom århundrene, og brukes på forskjellig måte i de ulike kirkene.
- Innføring av 12 nye kirkeårsdager: Julaften, Julenatt/ottesang, Nyttårsaften, Kristi forklarelsedag, Askeonsdag, 5. søndag i faste, Langfredag aften, Påskennatt/ottesang, Pinseaften, Siste søndag i kirkeåret, 1. mai og St Hans.
- En rekke endringer i betegnelser på søndagene, for eksempel Vingårdssøndag og Såmannssøndag.
- Maria budskapsdag ble gjort bevegelig, og lagt til den søndagen som er nærmest 25. mars, eller senest siste søndag før Palmesøndag når påsken er tidlig.

Så kom det nye endringer i 1988 og 1999:

- I 1988 ble det trykt en ny tekstbok med mer enn 100 endringer av tekster, etter vedtak i Bispemøtet 1986.
- I 1999 ble Mikkelsmesse gjeninnført som valgfri kirkeårsdag på 29. september. Dagen hadde vært ute av kirkekalenderen siden en såkalt festreduksjon i 1770.

Med så store endringer, er det ekstra behov for evaluering etter 30 år. Hvilke endringer er kommet for å bli?

0.2. KIRKEMØTETS VEDTAK OM EN "NORDISK" TEKSTREKKEMODELL MED TRE REKKER

NFG nedsatte i 2005 flere underutvalg for å forberede ulike deler av den kommende gudstjenestereformen. Underutvalg 2 "ORDET" arbeidet særlig med tekstrekkemodeller og liturgi for orddelen i den nye gudstjenesten. På et tidlig tidspunkt ble det bestemt at tekstrekkeforslaget skulle ha tre tekstrekker, slik det var før 1977 og slik det er i de fleste kirkesamfunn.

Det ble vurdert ulike modeller for tekstrekker: Den "nordiske" modellen, *Revised Common Lectionary* og en kombinasjonsmodell som er en mellomting mellom Revised Common Lectionary og den "nordiske" modellen. NFG gikk inn for en "nordisk" modell, altså tilsvarende de nye tekstrekkene i Finland fra 2000 og Sverige fra 2002, og den ble så **vedtatt på Kirkemøtet 2006**.

I den "nordiske" modellen er det lagt vekt på temamessig enhet mellom tekstene på den enkelte søndag. Fortsatt vil påsken forskyve faste –påske -treenighetstiden, slik at det blir færre eller flere søndager i åpenbaringstiden og i siste del av kirkeåret.

Kort historikk: Tekstbokens rolle i kirkens gudstenestliv

De gamle evangelieperikopene med en lesning for hver søndag går langt tilbake, de fleste finnes på femhundretallet. I Lars Flatøs bok om liturgirevisjonen 1886 -1926 står om Martin Luther at "[d]et middelalderlige perikopesystem ble som kjent kritisert av Martin Luther selv i Formula Missae. / .../ Likevel forble den gamle ordning med sin ene rekke av epistler/lektier og evangelietekster så å si enerådende i den lutherske verden til midten av forrige århundrede."

I 1886 - etter mønster fra Sverige - fikk en flere lesetekster, tre rekker med epistel (fra brevene i NT) eller lektie (lesning fra andre deler av Bibelen). Stort sett ble tre tekster lest i gudstjenesten: Epistel og kirkeårets evangelium (1. rekke) ble lest fra alteret og evangelieteksten fra prekestolen. (Alterboken 1920). Slik var ordningen frem til 1977 da det kom to rekker og tre tekster, en av dem er fra GT. Det gamle systemet var ordningen i Danmark frem til Alterboken 1992. (Den er enda ikke i bruk i heile Danmark.) Danskene er stolte av at de er et av de få kirkesamfunn som har bevart denne kontinuiteten. I andre land er det annerledes.

Et stort arbeid har vært gjort for å lage en ny felles, økumenisk tekstbok. I hovedtrekk er det her tre tekstrekker - A, B og C - hver fokusert på en synoptisk evangelist. Johannes kommer inn ved høytidene. År A: er Matteusåret og GT lesningen er lesning fra de store fortellingene i 1. Mosebok og om pakten med Moses. År B er Markusåret med GT-lesninger om Davidsfortellingene og visdomslitteratur og et alternativt sett som passer til dagen. År C er Lukasår og GT-lesninger er særlig fra Jeremia og andre profettekster. Hver dag har tilordnet en tekst fra Salmenes bok, som menighetens respons eller meditasjon over den første lesningen.

NFG diskuterte om en skulle gå for denne tekstboken, som de bruker i den lutherske kirken blant annet i Nord Amerika og Tyskland. Men denne tanken ble vraket. Flertallet mener det at forutsetningen for en slik modell er at en har regelmessig kirkegang, og derfor vil den ikke fungere så godt i distrikts-Norge og i en kirketradisjon hvor mange ikke går regelmessig til kirken hver søndag.

Kirkemøtet har vedtatt den "nordiske" modellen.

0.3. HØRINGSdokument: NY TEKSTBOK 2010

En arbeidsgruppe oppnevnt av NFG leverte forslag til nye tekstrekker 1. juli 2007. Deres tekstbokforslag og prinsippdokument er tilgjengelig. Gruppen vurderte om lag 1600 bibeltekster, og bestod av prest Cecilie Jørgensen Strømmen, Geneve, førsteamanuensis Jan Schumacher ved Menighetsfakultetet og sokneprest Harald Kaasa Hammer i Teie sokn på Nøtterøy (sekretær).

Arbeidsgruppen har brukt ulike verktøy for å kvalitetssikre bredden i tekstvalget, for eksempel oversikt over synoptiske paralleller og oversikt over Jesu under og lignelser. Det ble også gjort vurderinger av tekstutvalget i forhold til leddene i den apostoliske trosbekjennelse. Forslagene er fortløpende vurdert mot teksttrekkene i Finland (2000), Sverige (2002) og Norge (1977). Arbeidsgruppen har hele tiden hatt sideblikk til Revised Common Lectionary (RCL).

Arbeidsgruppen har hatt stor nytte av arbeidet som er gjort av evangelieboksgruppen i Svenska kyrkan, blant annet utredningen *Motiveringar* som fulgte *Evangelieboksgruppens förslag till Den svenska evangelieboken. Svenska kyrkans utredningar 2000:5*. NFG har også gjort nytte av begrunnelser og de historiske redegjørelser for de ulike søndagene i kirkeåret som finnes i *Den svenska evangelieboken*, Libris förlag (2003).

Tekstforslaget fra arbeidsgruppen og det medfølgende prinsippdokumentet er drøftet i flere møter i NFG. Før den endelige sluttbehandlingen i NFG april 2008, har ble forslaget lagt ut på internett og sendt til homiletiske miljøer ved Praktisk-teologisk seminar på teologisk fakultet ved Universitetet i Oslo, Menighetsfakultetet og Misjonshøgskolen. Ut fra de kommentarene fra disse, samt samlet innstilling fra UU 2 "Ordet", har så NFG bearbeidet arbeidsgruppens tekstbokforslag og utformet dette prinsippdokumentet som sammen med tekstbokforslaget blir høringsdokument. Jfr. Vedtak NFG 47/07

Følgende forslag til ny tekstbok består altså av tre tekstrekker, i stedet for to tekstrekker og tilleggstekster, slik det har vært siden reformen i 1977. Det blir fortsatt tekster fra Det gamle testamente hver kirkeårsdag. I dag er det to tekstrekker med om lag 480 tekster utenom tilleggstekstene. Nå kommer tre tekstrekker med om lag 720 tekster. Det er flere bøker i Bibelen som blir representert, som Rut, Nehemja, Ester og Høysangen. Det blir brakt inn flere fortellinger. Nye tekster vil forhåpentligvis bidra til ny homiletisk refleksjon. I tillegg er det forslag til poetiske tekster som kan synges i gudstjenesten til hver kirkeårsdag. Disse er primært fra Salmenes bok i GT. Det gis også forslag til bibelfortellinger egnet ved hovedgudstjenester der barn er i fokus.

1. PRINSIPPER

1.1. KIRKEÅR OG TRADISJONSFORMIDLING

Kirkeårstider med innholdsbenevnelse

Kirkeåret utgjør en ramme for tekstene som leses i gudstjenesten. Da Kirkemøtet 2006 behandlet teksttrekkemodeller, gav Kirkemøtekomiteen denne merknaden: "Det tradisjonelle kirkeåret står stadig i fare for å bli smuldret opp av de mange, gode saker."

I forslaget er det lagt vekt på å bevare og fremheve kirkeårstidene. Betegnelser som angir innhold og ikke bare tallbetegnelser, bidrar til at kirkeårstidene blir *tydeligere*; derfor endres betegnelsene til adventstiden, åpenbaringstiden, fastetiden, påsketiden og treenighetstiden.

Det er også viet spesiell oppmerksomhet på kirkeårsdager - og dermed tekster - som ofte faller bort ved nåværende ordning av kirkeåret.

Ved hver revisjon er det viktig å lytte til hvordan kirkeåret lever i kirken.

Reformene som kom i 1977 var ganske vidtrekkende, og en må i dag vurdere hva som er blitt til levende tradisjoner. For eksempel Langfredag aften og Pinseaften kan ikke sies å ha festet seg som gudstjenestedager. Tekstoppsettene på disse dagene peker også mer i retning av tidebønner enn gudstjenester.

Benevnelsen *etter påske* er både innholdstom og gir inntrykk av at en er ferdig med påsken. NFG har vedtatt nye navn på kirkeårstidene: adventstiden, åpenbaringstiden, fastetiden, påsketiden og treenighetstiden. Disse betegnelsene finner en også i *Gudstjenestebok for Den norske kirke, del I Gudstjenester*, side 17, selv om de ikke brukes i nåværende tekstbok.

Forslaget bruker ikke *tiden* om dagene fra Julaften til Nyttårsdag og om dagene fra Søndag før pinse til Andre pinsedag.

Tallrekken i åpenbaringstiden og påsketiden blir forskjøvet, fordi Kristi åpenbaringsdag og Påskedag regnes som første søndag i disse kirkeårstidene.

Primstav – lokal forankring

Dette forslaget er først og fremst konsentrert om det ordinære kirkeåret. I tillegg til de spesielle dager i nåværende tekstrekker, er også Kyndelsmesse tatt med, og dager for Skaperverket, Kristen enhet, Rettferdighet og fred og Forfulgte og undertrykte.

NFG har sett på muligheten for å ta frem igjen tradisjonen med en "primstav" og knytte sesonger og spesielle dager til den. Her kan tradisjonelle dager som Kyndelsmesse, Olsok og Mikkelsmesse markeres, ved siden av at det kan gis rom for bededager ved vår- og høstjevndøgn og lokale tradisjoner i den enkelte menighet.

Men innspill til dager som kan markeres på "primstaven" kan komme både lokalt og fra sentralt hold i kirken, det kan dreie seg om merkedager med rot i tradisjonen og dager med en kortere historie. En kan også føye inn dager for menneskerettigheter, solidaritet med forfulgte kirker o. l..

1.2. ØKUMENISK PERSPEKTIV

NFGs foreslåtte endringer bygger i stor grad på ønske om å feire gudstjenester sammen med den verdensvide kirke. Etter at den nordiske modellen ble valgt, var det naturlig å ta hensyn til og å lære av de svenske og finske revisjonene. **De justeringer som er fortatt er derfor foretatt med henblikk på kirkeårets tradisjon med røtter tilbake før forrige tekstbokreform og med sideblikk til våre lutherske søsterkirker i Norden.**

1.3. FLEKSIBILITET, INVOLVERING OG STEDEGENGJØRING OG INKLUDERENDE SPRÅK

I 2010 vil det foreligge ny høymesseliturgi og ny tekstbok med kirkeårets tekster og ny salmebok. Disse er forpliktet på reformens kjerneverdier: involvering, fleksibilitet og stedegengjøring, samt kjønnsinkluderende språk. Her viser NFG til hovedprinsippdokumentet som mer i dybden gjør rede for de ulike begrepene og hvilke føringer de gir for gudstjenestelivet i den enkelte menighet.

Med tanke på fleksibilitet skal ikke tekstboken sees på som en lov. Lektionariet er et hjelpemiddel. Det er en rettesnor som sikrer at en har tekster å lese hver eneste søndag.. Erfaringer viser at der en lar alt være fritt, blir tekstvalget smalt. NFG ser på tekstboken som en antologi av bibelske tekster, satt sammen ut fra et bruksperspektiv.

Inkluderende språkbruk

Med "inkluderende språkbruk" menes at det rettes fokus på hvordan mennesker - barn, menn og kvinner og også minoritetsgrupper - omtales og beskrives, hvordan Gud omtales, og hvordan relasjonen mellom Gud og mennesker fremtrer.

Med en bevissthet om kjønnsinkluderende språkbruk ønsker NFG å få frem tekster som favner om et spekter av erfaringer. Både når det gjelder i talen om Gud og i talen om mennesker.

Mange av de bibelske tekstene er gjennomsyret av patriarkalsk samfunnssyn og NFG vil ikke gjøre dem mer kvinnevennlige, men være bevisst på å velge tekster som favner om et spekter av erfaringer.

Både i talen om Gud og talen om mennesker vil NFG

- få inn flere tekster som omtaler Gud på ulike måter enn bare konge og herre.
- Få inn flere tekster som synliggjør kvinner

Den Svenska kyrkans arbeidsgruppe vurderte flere tekster om kvinner og kvinneerfaringer som i siste omgang ikke kom med i teksttrekkene. (Se *Motiveringar* side 27 -28.) Vårt forslag har med flere av disse, blant annet 1 Mos 24 om Rebekka ved brønnen, og Jesu stamtavle som nevner flere kvinner (Matt 1,1-16). Fra urkirken kommer hilsen til Føbe og Junia (Rom 16,1-7). Maria kommer sterkt inn på siste søndag i advent i tillegg til Maria budskaps dag. NFG har med visdommen *Sofia* som innbyr til måltid (Ordspr 9,1-6).

2. STORT TEKSTTILFANG

2.1. A-TEKSTER OG B-TEKSTER OG BORTFALL AV KIRKEÅRSDAGER

Overgangen fra tre til to rekker + tilleggstekster var et radikalt grep i 1977. Men nå, etter 30 år, kan nok både menighet og prest oppleve slitasje ved at tekstene kommer annethvert år.

Ved ordningen med tilleggstekster, kan en lett tro at en har en større dekning av bibeltekster i tekstboken enn en egentlig har.

Tilleggstekster = B-tekster?

Tilleggstekstene i nåværende tekstbok har ikke fast leseplass. De leses bare når Kirkerådet sender ut anbefalt liste over pretekster utenom de ordinære rekkene. Tilleggstekster er for eksempel Åp 3,20 Se jeg står for døren og banker, og 2 Tim 4,7 om den gode strid. Luk 13,1-5 kom inn som tilleggstekst i 1988. Dette er en nøkkelttekst til spørsmålet om lidelse er en personlig straff. Utenom Langfredag er det bare 20. søndag etter pinse (Joh 9) som har årsaker til personlig lidelse som tema i evangeliet.

Siden tilleggstekstene sjelden kommer frem til lesepulten, har de vel størst verdi for dem som forbereder preken. Tekstene i den andre rekken på dagen og tilleggstekstene kan være viktige referansepunkter i prekenforberedelsen..

Bortfall av kirkeårsdager

Det er ikke bare tilleggstekstene som i praksis fungerer som B-tekster i nåværende tekstbok. 17 av kirkeårsdagene er usikre dager. Se vedlegg 1. Disse dagene kan falle bort av fire grunner:

- Bevegelsene av påsken påvirker lengden av åpenbaringstiden og tiden etter pinse. Dette berører 1.-5. søndag etter Kristi åpenbaringsdag og 23.-27. søndag etter pinse.
- Maria budskapsdag berører 2.-5. søndag i faste.
- Bots- og bededag og Allehelgensdag berører 20.-25. søndag etter pinse.
- Ukedagen for Juledag gjør at Siste søndag i kirkeåret forskyves med opptil en uke.

Den enkelte av de 17 usikre dagene faller bort fra en til 28 ganger. I en 30-års-periode vil de falle bort til sammen 236 ganger. Det betyr at gjennomsnittlig åtte av de 17 usikre dagene faller bort hvert år.

Man kan spørre om det gjør noe at noen tekster leses nå og da. Det er jo så mange tekster å ta av, og hele Bibelen får en ikke lest uansett.

Spørsmålet kommer i et annet lys når en går inn på hvilke tekster som faktisk faller bort. Hvis tekstene i første og annen rekke ble beholdt som nå og en bare føyde til en tekstrekke, ville det for eksempel bety følgende i de 30 årene en regner at tekstrekkene skal vare:

- Teksten om bryllupet i Kana skulle leses hvert tredje år, men ville falle bort tre ganger på rad. Det ville altså være 11 år hvor denne teksten ikke ble lest.
- Fortellingen om Jesus som stiller stormen ville falle bort syv ganger på rad. Den ville altså leses bare tre ganger i 30-års-perioden.
- Samtalen med kvinnen ved brønnen faller bort seks av ti ganger. Det gjør også teksten om enkens gave, og Jesu ord: «Hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt i blant dem.»
- Hvis en fortsetter med bare én tekstrekke på 5. søndag i faste, vil Kaifas' ord om at det er bedre at en dør for folket enn at hele folket dør, falle bort 16 av 30 ganger. Hvis en fortsetter med én tekstrekke på 5. søndag etter Kristi åpenbaringsdag, leses det om ugresset i hveten to ganger på 30 år.

Med noen enkle grep kan en redusere antall bortfall

- Siden de fire siste åpenbarings søndagene og 24.-27. søndag etter pinse ikke forekommer samme år, kan en bruke de samme tekstene i disse periodene. Dette er et grep som er kjent fra gamle tekstordninger, blant annet fra forrige tekstbok for 6. søndag etter Kristi åpenbarings dag og 27. søndag etter trefoldighets fest. Revised Common Lectionary gjør det på en annen måte. Der er det en serie tekster en begynner på i åpenbaringstiden, og så fortsetter med etter pinse.
- Maria budskapsdag kan igjen legges fast til søndag før Palmesøndag.
- Bots- og bededag kan legges fast til 20. søndag i treenighetstiden.

Samlet kan disse grepene redusere de usikre dagene fra 17 ned til fem. Det samlede bortfall av kirkeårsdager de første 30 årene kan slik reduseres fra 236 til 30. De 30 bortfallene som gjenstår, kommer på grunn av Allehelgensdag som fortrenger første søndag i november. Ved disse grepene reduseres B-tekster til et minimum. De aller fleste tekstene som er oppført i tekstboken blir reelle lesetekster i gudstjenesten.

2.2. SAMMENHENG MELLOM TEKSTENE PÅ SAMME DAG OG SØNDAGEN FØR OG ETTER

Det skal kunne oppleves umiddelbart at tekstene henger sammen på den enkelte kirkeårsdag. Forhåpentlig skal det også merkes at tekstene samtaler med hverandre. Dette betyr at GT-teksten ikke først og fremst skal være et belegg for evangelieteksten, men at tekstene skal stå i en fruktbar dialog med hverandre.

2.3. EGNETHET FOR HØYTLESNING

Det er lagt vekt på at tekstene skal høres. Det er tilstrebet at den enkelte lesetekst helst ikke skal ha mer enn ett bilde eller én bildekrets. Tekstene er avgrenset slik at de gir en umiddelbar mening, også om en ikke kjenner sammenhengen. Begynnelsesordene er av og til endret for å lette forståelsen, for eksempel ved å skrive inn *Johannes* i stedet for bare *han* dersom navnet fremgår av versene før leseteksten.

2.4. SALME / POETISK TEKST TIL HVER SØNDAG.

I sak 6 *Valg av hovedprinsipp for nye tekstrekker* fattet Kirkemøtet 2006 - i tråd med anbefaling fra NFG - følgende vedtak: "En ny tekstbok skal også omfatte en rekke med 'dagens salme', det vil si utsnitt fra Salmenes bok og andre poetiske tekster fra Bibelen, som skal kunne synges, i hovedsak av hele menigheten."

I tillegg til tre lesetekster har NFG funnet fram til en tekst fra Salmenes bok for hver søndag. Salmene hører med til en antologi av bibeltekster. De kan synges dersom en har melodier til dem, for eksempel som vekselsang mellom menighet og forsanger, eller de kan framføres av et kor dersom en har ressurser til det. Fleksibilitet er et stikkord her også, en må vurdere hva en kan få til ut fra lokale behov.

I forslaget er det valgt ut poetiske tekster for de fleste kirkeårsdagene, fortrinnsvis hentet fra Salmenes bok. Det må unngås at disse poetiske tekstene oppfattes som en fjerde lesetekst. De er ressursmateriale til bruk først og fremst mellom de to første lesningene, eller som en del av inngangsdelen til gudstjenesten, jfr. det som nevnes om introitus (inngangsvers) i Kirkemøtets vedtak i 2006. Derfor går forslaget et skritt lengre enn tekstbøkene for våre søsterkirker i Sverige og Finland. Lengden på de poetiske tekstene i disse bøkene kan oppleves omfattende og lite tilpasset en bruk som sunget ledd. I det norske forslaget er det lagt til grunn at en slik svarsalme ikke bør omfatte mer enn tre vers. Det er et par unntak, f.eks. Salme 23 på 3. søndag i påsketiden.

Noen menigheter vil ønske å bruke "Ære være Faderen...". Dette må da komme som tredje vers i svarsalmen. I forslaget er ikke dette tatt med, da Gloria antagelig vil komme umiddelbart før tekstlesningen i liturgien.

Ordlyden i de foreslåtte poetiske tekstene er hentet fra Bibelselskapets oversettelse av GT 1978/85 og NT 2005. Språkformen trenger en gjennomgang for å oppnå en språklig rytme som er tilpasset de krav som en sunget form reiser. Dette var langt på vei tilfelle med versjonen Salmenes Bok fra 1995.

Det er foreslått et omkved til de poetiske tekstene, slik at de kan anvendes som menighetssang. Arbeidet med å finne varierte musikalske uttrykk for dette materialet bør gis høy prioritet i det videre reformarbeidet.

Forslaget til poetiske tekster må justeres når Bibelselskapet kommer med ny oversettelse av Salmenes bok. Hensynet til sangbarhet er med i oversettelsesarbeidets overveielser. For å imøtekomme behovet for at slike svarsalmer kan tas i bruk skrittvis, er det foreslått enkelte gjennomgående svarsalmer for de ulike kirkeårstidene. Disse står til slutt i registeret over tekster ordnet etter kirkeåret.

Det er viktig at også klagen får rom i gudstjenesten. Eksempler på klagesalmer er: Salme 80 på 1 s.i adventstiden, Salme 86 til Fastelavenssøndag, Salme 13 på 4. søndag i treenighetstiden, Salme 130 på askeonsdag, Salme 22 og Jer 20,7-13 på søndagen for Forfulgte og undertrykte.

2.5. DET GAMLE TESTAMENTE (GT) I TEKSTBOKEN

Tekstboken fra før 1977 hadde tre tekstrekker og til sammen 25 gammeltestamentlige tekster. Den nåværende tekstboken fra 1977 har to tekstrekker med gammeltestamentlige tekster til hver kirkeårsdag, og dessuten en rekke gammeltestamentlige tekster blant tilleggestekstene.

I det nye tekstbokforslaget er det lagt vekt på to tilnærminger til GT-tekstene: på den ene side ønsket om å gi et representativt utvalg av Det gamle testamente, og på den annen side ønsket om å bruke Det gamle testamente til å belyse og utfylle de nytestamentlige tekstene.

I forslaget er det lagt vekt på å oppnå en større bredde, både i teksttilfang - altså representasjon av bøker - og i litterær sjanger.

Følgende hermeneutiske prinsipp ligger til grunn for valget av gammeltestamentlige tekster: Tekster fra NT forklarer tekster fra GT og tekster fra GT forklarer tekster fra NT. Tekstene *samtaler med hverandre* på en måte som kan fornemmes som meningsfull hos dem som hører tekstene bli lest, og som kan gjøres tydelig i prekenen, uten at det dermed blir gjort vold på de aktuelle tekstene.

Ved skissen av prinsippene for slike innbyrdes sammenhenger tekstene imellom, særlig forholdet mellom gammeltestamentlig tekst og evangelium, henvises det til den amerikanske, lutherske teologen *Gail Ramshaw*. Hennes bidrag finnes f.eks i boken *Treasures Old and New: Images in the Lectionary* (Minneapolis 2002) De tre hovedprinsippene som hun skisserer, ligger til grunn for arbeidet med gammeltestamentlige lesetekster:

For det første kan lesetekstenes innbyrdes forhold beskrives ved hjelp av ordparet *kontekst og klarhet*. Mange tekster fra evangeliet lar seg simpelthen ikke forstå på en sakssvarende måte uten å kjenne den gammeltestamentlige konteksten. Det kan være slik at evangelieteksten

- siterer fra Det gamle testamente
- inneholder en tydelig allusjon til en gammeltestamentlig tekst, eller
- fortellingen fra evangeliet går direkte tilbake til en fortelling i Det gamle testamente.

I forslaget er det ved flere anledninger valgt gammeltestamentlig lesning som kan tilføre evangelieteksten nødvendig kontekst eller begrepsmessige rammeverk. Gjennom å lytte til den gammeltestamentlige teksten, blir vi mer *kompetente tilhørere* til evangelieteksten.

For det andre kan evangelieteksten utfylles ved å stilles side om side med tekster som inneholder metaforiske paralleller. Dermed berikes evangelieteksten. Denne måten å utfylle evangeliet på, ved hjelp av Det gamle testamente, ligner på den tradisjonelle, gammelkirkelige hermeneutikken. Fortellinger fra Det gamle testamente ble benyttet som bilder på frelsen i Kristus. Dette uttrykkes klassisk både i tallrike prekener fra kirkefedrene og fra middelalderen og er billedmessig anskueliggjort i for eksempel *Biblia pauperum* fra middelalderen.

I den grad vår samtid kjennetegnes av *bildenes tilbakekomst*, vil bibeltekstenes rolle som reservoar for et metaforisk språk om Gud, ha økende betydning. Dette er ikke bare ment som en påminnelse om en nødvendig tilpasning til en kultur der bildet har fått større betydning. I løpet av det 20. århundre skjedde det også en viktig *vending* innenfor tenkningen om språket, som blant annet har ført til en ny oppdagelse av hvor grunnleggende viktig metaforen er i det religiøse språket. Dette kan også tekstboken bidra til dersom lesetekstene sammenstilles på en slik måte at en kan fornemme hvordan tekst taler til tekst gjennom en felles språklig billedverden.

En *tredje* måte å bruke GT-tekstene på, er å la dem stå for seg selv. Sterke og meningsmettede GT-tekster kan stå på egne ben. Her fins mye livsinnsikt og visdom.

2.6. FORTELLINGEN SKAL STÅ TYDELIGERE I FOKUS

NFG har valgt å sette opp en fortellingstekst på hver kirkeårsdag. Fortellingen kan enten være en av de oppsatte tekstene, eller en annen fortelling. Dette gir også mulighet til fortellingsenheter som er for lange som ordinære lesetekster. Fortellingstekstene er med i tekstoversikten som kan trykkes bak i Bibelen.

I *Motiveringar* side 46-51 er det en separat liste som heter *Berättande texter lämpliga tillsammans med barn*. Svenska Kyrkan satte seg som mål å ha en fortellingstekst blant de tre rekkenes tekster på hver søndag. Dette var et prinsipp som de strevde med å gjennomføre. Se *Motiveringar* side 46.

Det er ikke meningen at fortellingstekstene skal leses i tillegg til de oppsatte tekstene. De er ressurstekster ved hovedgudstjenester der barn særlig er i fokus. Når det gjelder tekster for barn gjelder prinsippet *gode* tekster og bredt utvalg, noen tekster er enkle og andre mer komplekse. NFG tror at barn kan håndtere det.

Fortellingstekstene er stort sett valgt ut fra fire kilder:

1. En av tekstene som er satt opp som ordinær lesetekst på den aktuelle søndag.
2. Kjernetekster og grunnfortellinger ut fra anbefalt forslag til tekstrekkeutvalget fra Norsk Søndagsskoleforbund. Disse er gjengitt i tabellen i vedlegg 3. *Linjer i kursiv i vedlegget er særlig prioritert tekst ut fra Søndagsskoleforbundets vurdering.*
3. Den svenske tekstrekke revisjonen 2002 leverte et sett med *Berättande texter lämpliga tillsammans med barn*, gjengitt i *Motiveringar* side 46-51.
4. Kjernetekster og grunnfortellinger ut fra *Læreplanverket 97 (L97)*.
 - *L97* setter opp *Bibelsk fortellingsstoff* som et av underkapitlene i KRL-faget i 1.-4. klasse. Fra 5. klasse kalles underkapitlet *Bibelhistorie*, og fra 8. til 10. klasse kalles det *Historien om Bibelen, litterære sjangrer i Bibelen*.
 - *Veiledning 97* fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, gir blant utvalgte eksempler et eksempel om sammenligning mellom historien om ofringen av Isak i 1 Mos 22,1-19 og en lignende historie i Koranens sure 37, 99-111.
 - *KRL - Læreplan for grunnskolen*, Læringssenteret 13.6.02, angir sentrale fortellinger fra Det gamle testamente og Det nye testamente i 1.-4. klasse, og mer summarisk for 5.-7. klasse.
 - *KRL-boka 2005* fra Utdanningsdirektoratet angir summarisk at elevene etter 4. årstrinn skal kunne fortelle innholdet i sentrale tekster fra 1. og 2. Mosebok og fra evangelienes fremstilling av Jesu liv og virke i Det nye testamente. Moses nevnes spesielt under Jødedom. Etter 7. årstrinn skal de kunne gjøre rede for sentrale fortellinger fra Det gamle testamente fra fedrehistorien til profetene og fra Det nye testamente fra Jesus til Paulus. Etter 10. årstrinn skal de kunne drøfte utvalgte bibeltekster fra profetene, den poetiske litteraturen og visdomslitteraturen, et evangelium og et Paulusbrev.

I forslaget til tekstbok er det satt opp noen serier av fortellingstekster:

- i fastetiden om Josef.
- i påsketiden om David,
- etter Aposteldagen om skapelse, syndefall og budene, og
- fra 15. søndag i treenighetstiden om Moses.

Fortellingstekstene i forslaget forutsetter i noen tilfelle bearbeidet gjenfortelling.

Det er gjort noen valg:

- Noen ganger er fortellingen lenger enn den ordinære leseteksten.
- Noen ganger er det satt opp alternative fortellingstekster, i prioritert rekkefølge, for eksempel på 20. søndag i treenighetstiden (Bots- og bededag)
- I tillegg til fortellinger, er det foreslått andre kjernetekster: De ti bud, Velsignelsen, Hør Israel, Profeti om fredsfyrsten, Fadervår, Den lille bibel, Jeg vil ta dere til meg, Jeg skal sende talsmannen, Salige er de som skaper fred og Misjonsbefalingen.

3. KIRKEÅRET I TEKSTBOKEN

3.1 ADVENTSTIDEN, JUL OG NYTTÅR

Justeringer

Adventstidens tekster peker fremover mot jul, og dagene får en innretning mot Johannes døperen på tredje søndag og Maria på fjerde. Dette er det gode økumeniske argument for.

På 2. søndag i adventstiden legges vekten mer på Kristi komme, enn på "de siste tider" slik de nåværende tekster gjør. Evangelietekstene understreker håpet. Tekstvalgene kan også knyttes til fred og rettferdighet, og det særnorske med utdelingen av Nobels fredspris 10. desember.

3. søndag har fokus på Johannes døperen som forløper. De gammeltestamentlige tekstene gjør det meningsfylt å synge viktige adventssalmer knyttet til dagen.

4. søndag har forventningen som tema, med i tråd med våre søsterkirker settes fokus på Maria, og blir en direkte forberedelse til julens budskap.

I **julen** feires inkarnasjonen, med evangeliens ulike beretninger, med fokus på opplevelsen av Jesus som sann gud og sant menneske. På julaften leses juleevangeliet helt til v 20, og juledag har samme rekke alle år.

2. juledag, Stefanusdagen, er en gammel merkedag og eldre enn vår datering av julen. I forslaget er det denne dagen én rekke om den første martyr, og to "julerekker" om hvem den treenige Gud er.

Romjulssøndag har tekster om og med barn og barndom, med både det dramatiske, tragiske og trygge perspektivet. En unngår betegnelsen "Søndag etter..." også i julen. Derfor endres betegnelsen fra Søndag etter jul til Romjulssøndag.

På *nyttårsdagen* er den aronittiske velsignelsen fra 4.Mos 6 foreslått, sammen med Filipperevangeliet.

3.2. ÅPENBARINGSTIDEN

Første del av åpenbaringstiden har de tradisjonelle tekstene om vismennene, Jesu dåp, bryllupet i Kana og Jesus stiller stormen. Tekstene forteller hvordan Jesus åpenbarte seg for dem han møtte, både i gjerninger og ord.

Ordningen med å bruke ledige tekster fra de siste søndagene i åpenbaringstiden på 24.-27. søndag i treenighetstiden, knytter disse tidene sammen. Forslaget får fram at tekster som åpenbarer Kristi herrevelde i tiden som kommer, også er åpenbaringstekster.

Justeringer

Et nytt perspektiv trekkes frem på 5. søndag i åpenbaringstiden, med tekster om åpenbaringssteder *i dag*: i fellesskapet og gudstjenesten og ordet.

NFG har valgt å beholde Sámannssøndag og Vingårdssøndag i åpenbaringstiden/forfasten, men foreslår å legge Kristi forklarelsesdag til treenighetstiden, som i det finske og svenske tekstbøkene. Sámannssøndagen - Søndag seksagesima, som den het før 1977 - er den søndagen som ligger i uken da er seksti dager til påsken. Evangeliet om sámannen har hatt sin plass på denne søndagen siden reformasjonen.

3.3. FASTETIDEN

Forfasten og Maria budskapsdag

Den såkalte "forfasten" består av de dagene som nå kalles Vingårdssøndagen, Sámannssøndagen og Fastelavnssøndag. Opprinnelig var fastetiden lik de 40 dagene fra askeonsdag til påske. Men så ble tiden forlenget i flere omganger, da det ble lagt fastefrie dager inn i hver fasteuke, mens man fortsatt ønsket 40 fastedager netto. Den første utvidelsen førte til søndag quinquagesima (50), de neste førte til søndagene seksagesima (60) og septuagesima (70).

Justeringer

a. Fjerde søndag i faste (Midtfaste)

Denne søndagen skulle være en pause midt i fasten, og fikk tekster om brød og brødunder, men i og med at det er liten tradisjon for mat-faste i vårt land, gir faste -pause liten mening. En av rekkene representerer den gamle tradisjon med brødtekster, og de to andre rekkene forbereder for påsken, med fokus på forsoningen, etter modell av nåværende 5. søndag i faste.

b. Maria budskapsdag

Maria budskapsdag legges fast til søndag før Palmesøndag, nåværende 5. søndag i faste. Maria budskapsdag sees sammen med 4. søndag i adventstiden. Dagen knyttes inn mot påsken ved påskemotivet med Johannes og Maria under korset.

Inntil 1977 lå Maria budskapsdag på søndag før Palmesøndag, og forslaget går tilbake til den ordningen. Grunnen til at den ble lagt til søndagen nærmest 25. mars eller senest søndag før Palmesøndag, var nok for å understreke at det da er nøyaktig ni måneder til jul. Det kunne være et godt poeng, hvis det ikke var for at omtrent hver tredje påske kommer så tidlig at Maria budskapsdag likevel ikke kan komme på søndagen nærmest den 25. mars.

En annen side med ordningen fra 1977, er at Maria budskapsdag fortrenger en av fastesøndagene. De første 30 årene etter 2010 ville tekstene på 5. søndag i faste falle bort 16 ganger. Et tredje moment er at Maria budskapsdag faller på 2. søndag i faste 2 ganger på 30 år, på 3. søndag i faste 6 ganger på 30 år og på 5. søndag i faste 16 ganger på 30 år. Disse årene vil det i praksis bli bare tre fastesøndager igjen, på grunn av fastepausen på 4. søndag i faste.

3.4. PÅSKETIDEN OG PINSE

Justeringer

a. Påskeaften

Her har forslaget hentet et sett tekster fra nåværende gudstjenestebok. Se forslaget nedenfor om et samlet triduum -oppsett.

b. Er Langfredag aften og Pinseaften fremdeles aktuelle?

Disse dagene ble innført i Norge i 1977. Sverige har ingen av disse dagene. Finland har Langfredag aften som ledd i en serie lesninger: Jesu dødsstund, Långfredag kväll, Den stilla lördagen, Påsknatten. I tillegg må det nevnes at både den svenske og finske tekstboken har lesetekster for hovedgudstjenesten Langfredag tilsvarende en tradisjonell messe, mens vår gjeldende tekstbok forutsetter en lesegudstjeneste med fortløpende lesning av lidelseshistorien som langfredagens hovedgudstjeneste.

Forslaget har en varsom revisjon av den bestående ordning, i påvente av en mer omfattende reform av liturgien for tiden fra Skjærtorsdag aften til og med påskeaften. Et arbeid med en mer utførlig reform av liturgien for *de tre hellige dagene (triduum)* vil høre til de oppgaver som bør igangsettes etter at reformen av hovedgudstjenesten er kommet i havn. Det bør vurderes å gi ut en egen trykksak med liturgiske ordninger og lesninger for disse sentrale dagene i kirkeåret, siden en fullt utbygd liturgi for disse dagene i vesentlig grad vil bestå av tidebønner.

c. 6. søndag etter påske endres til Søndag før pinse

Det er naturlig å knytte 6. søndag etter påske opp til pinsen, siden det er en ny situasjon for disiplene etter Kristi himmelfartsdag. Det virker kunstig å gå tilbake til "etter-påske-modus" etter himmelfartsdagen. Betegnelsen Søndag før pinse samsvarer med den svenske tekstboken. Dagen bør få rød farge, som pinsetiden.

3.5. TREENIGHETSTIDEN

Til forskjell fra de andre kirkeårstidene, kan en ikke si at det har vært et samlende preg på tiden etter pinse. Et resultat er at det stadig kommer nye offisielle og uoffisielle navn på denne tiden, for eksempel "det festløse halvår" eller "menighetens halvår". I tekstboken før 1977 brukes betegnelsen "søndag etter trefoldighets fest". Nå brukes "søndag etter pinse". NFG har vedtatt betegnelsen "søndag i treenighetstiden".

Med bakgrunn i frelsen i Kristus, slik denne er blitt gjenfortalt gjennom jul, åpenbaringstid, pasjonstid og påske frem til pinsen, skal treenighetstiden avspeile menneskelivets utfordringer, vekstmuligheter, gleder og sorger frem mot livets avslutning og det regnskap vi alle må gjøre for vårt liv. Denne tiden rommer både et individuelt aspekt (etterfølgelse) og et kollektivt aspekt (kirkens liv i verden), sett under perspektivet *livet i samfunn med den treenige Gud, i Guds verden og i Guds kirke*.

Justeringer

Det foretas en forholdsvis varsom omgruppering av den "gamle" rekkes tekster. Det er ikke ønskelig å legge en fast, pedagogisk rammeplan som kan oppleves trang for bibeltekstene, men en viss gruppering kan være tjenlig. De nye tekstrekkene skal ha et bredt sikte, med utgangspunkt i leddene i den apostoliske trosbekjennelse:

Fra treenighetssøndag til apostelsøndag samles tekstgrupper som knytter de to dagene sammen. Den første delen av treenighetstiden - fra treenighetssøndag over aposteldagen (6. søndag) og frem til 7. søndag - har fokus på kallet til å være Jesu disippel og å leve i etterfølgelse.

Fra 9. til 11. søndag i treenighetstiden er det tekstgrupper som fokuserer på Guds vilje for livet i Guds skaperverk. Gud kaller oss til etterfølgelse i alle våre livsrelasjoner, og tekstene bidrar til å kaste lys over felleskap i familie, samfunn og arbeidsliv og internasjonal rettferdighet.

Fra 12. til 16. søndag i treenighetstiden kommer perspektivet som handler om livet i menigheten og kirkens liv i verden sterkere inn. Den hellige ånd bygger Guds kirke og menighet, og gjør oss til Jesu legeme på jorden

På 17.-22. søndag i treenighetstiden er søkelyset rettet inn mot Guds nådige hjelp, godhet og tilgivelse, noe som også peker fremover mot møtet med Gud ved livets slutt og historiens slutt, da Guds herlighet skal komme til syne gjennom den ydmyke og barmhjertige dommer.

Fordelen med denne grupperingen er at det blir lettere å presentere skapelsesteologiske tekster og også Gudsrike-tekster, slik at rikdommen i de ulike trosartiklene lettere kan bli presentert i denne kirkeårstiden.

De justeringer som er foretatt i treenighetstiden er foretatt med henblikk på kirkeårets tradisjon med røtter tilbake før forrige tekstbokreform og med sideblikk til våre lutherske søsterkirker i Norden. For grundigere begrunnelse for tekstutvalget på de enkelte dager, se *Den svenska evangelieboken*, Libris förlag (2003)

Kristi forklarelsesdag = 8.søndag i Treenighetstiden

NFG foreslår at Kristi forklarelsesdag flyttes til (og erstatter) 8.søndag i treenighetstiden.

Ved siste liturgirevisjon ble det gjort en endring i lengden på åpenbaringstiden, i tråd med bl.a. Tyskland. Kristi forklarelsesdag ble lagt inn som en avslutning på åpenbaringstiden (og ble dermed flyttet fra sin tradisjonelle plass som er 6. august). Store deler av verdenskirken feirer denne dagen den 6.august. Men da festen i 1457 ble tatt opp i den universelle kalenderen av pave Callistus III (1455-58) som takkefest for seieren over tyrkerne ved Beograd, stilte reformatorene seg avvisende til å feire *Transfiguratio Christi* den dagen. I Sverige og Finland har en fra 1500tallet feiret Kristi forklaringsdag den 7.søndag etter trefoldighet. Det er bare Dnk som har feiret Kristi Forklarelsesdag på vinteren. Den er også på mange måter en ny dag i kirkeåret, da den før 1977/78 bare sjelden dukket opp (som 6. søndag etter Kristi åpenbaringsdag når påsken kom sent, eller som 27. søndag etter trefoldighet når påsken kom tidlig, og det var bruk for samtlige søndager i Trefoldighetstiden).

I forhold til arbeidsgruppens forslag, NFG valgt å justere 9. søndag etter pinse og ta ut 8.søndag etter pinse til fordel for Kristi Forklarelsesdag. Det betyr at åpenbaringstiden går over i forfasten med Vingårdssøndag, Såmannsøndag og så Fastelavenssøndag.

3.6. SPESIELLE DAGER

Justeringer

a. Bots- og bededagen tas bort som egen kirkeårsdag

Denne dagen har ført en omflakkende tilværelse i kirkeåret i Norge. Den har en del elementer som knytter den til det kongelige eneveldes tid.

Botselementet ivaretas godt i tekstene på nåværende 12. søndag etter pinse, og forbønnen for land og folk ivaretas på 1. og 17. mai og Olsok. Tekstene på 12. søndag etter

pinse flyttes til 20. søndag i trefoldighetstiden, og "Bots og bededag" settes i parentes ved denne dagen.

Bots og bededag karakteriseres ikke først og fremst ved tekstene, men ved den helt spesielle liturgien. Det bør arbeides frem en revidert liturgi for denne dagen.

b. Allehelgensdag

Det er ulike tradisjoner rundt i landet på denne dagen. Mange menigheter har i tillegg til allehelgensgudstjeneste en minnegudstjeneste for dem som er begravet eller bisatt det siste året. Svenskene fordeler dette på to dager, med Alla själars dag søndag etter Alla helgons dag.

Minnesøndag/Minnedag settes opp med egne tekster under Spesielle dager, mens Allehelgensdag (første søndag i november) står i kirkeårsdelen i Tekstboken.

c. Siste søndag i kirkeåret (Domssøndag) endres til Siste søndag i kirkeåret.

Det som står i parenteser strykes i søndagsbetegnelsen, både fordi *Domssøndag* kan dominere forståelsen av tekstene denne dagen, og fordi en generelt ønsker å gå bort fra parenteser.

Andre kirker kaller dagen Kristi kongedag, enten som eneste navn eller sammen med Domssøndagen. Prinsippet med å variere Gudstiltalen gjør at NFG ikke tilrår Kristi kongedag som navn på denne søndagen. Da en av tekstene er det kommende Gudsriket (Matt 12,47-50) kan det også vurderes å kalle denne søndagen for Gudsrikedagen.

4. NOEN VURDERINGER

4.1. TEKSTBOKEN

Navn på tekstboken

Navnet på tekstboken fra 1977 - *Kirkeårets tekster* - kan forstås som at kirkeåret er overordnet tekstene. Neste tekstbok kan hete: *Tekstbok for Den norske kirke - ordnet etter kirkeåret*.

Parenteser i tekstene?

I tekstboken fra 1977 var noen vers satt i klammer. Meningen var at disse versene ikke skulle leses utenom når teksten var pretekst. Det er ingen klammer i det nye forslaget.

Justert begynnelse av tekstene?

Noen steder er begynnelsesordene justert for å lette forståelsen. Justeringene er hentet fra versene før. Justeringene skal ikke berøre tolkning av teksten, men være rent praktiske opplysninger. For eksempel Luk 2,36 på Rømsjølssøndag 2. rekke:

Det var en kvinne der som var profet...Det var en kvinne *i tempelet* som var profet...

Et mer utfyllende eksempel er Luk 14,15-24 på 3. søndag i treenighetstiden 1. rekke:

En av gjestene som hørte dette, sa til ham: "Salig er den som får sitte til bords i Guds rike."

En gang var Jesus innbudt til å spise hos en fariseer. En av gjestene sa til Jesus: «Salig er den som får sitte til bords i Guds rike.»

Når hele teksten er Jesusord, innledes ikke lesningen med "Jesus sa:".

Introduksjoner til tekstlesningene?

Det er ikke lagt inn introduksjoner i presentasjonen av tekstene. Dette kan eventuelt vurderes i håndbøker for tekstlesere. Et eksempel på introduksjon kan være: "Den første lesning er fra

Det gamle testamente. *Da jødefolket var bortført til Babylon kom profeten Jesaja med ord fra Herren.* Slik står det skrevet hos profeten Jesaja: (Jes 40,1-2)" Slike introduksjoner kan meget lett styre tolkningen av teksten, og de bør derfor antagelig ikke autoriseres i teksten.

4.2. TEKSTUTSNITT OG SAMMENHENG

I norsk tradisjon har en lagt stor vekt på at perikopen (tekstutsnittet, leseteksten) skal leses og forstås i sin sammenheng. Dette er et vern mot utvelgende og tendensiøs bibelbruk. Men prinsippet kan føre til at perikopene strekkes lengre og lengre i forkant og etterkant for å få med sammenhengen. Etter hvert blir tekstene altfor lange. Det må være predikantens ansvar å sette tekstene inn i sin sammenheng. Men det må være et krav at teksten ikke skal si noe annet som perikope enn den sier i sammenhengen.

4.3. OVERSKRIFTER

Det settes ikke overskrift på den enkelte dagen. Dette kan den enkelte prest eventuelt gjøre som del av sitt forberedelsesarbeid. Svenskene hadde mange gode grunner for ikke å sette overskrifter - "rubriker" - på kirkeårsdagene. De satte i stedet inn et kort bibelsitat over hver kirkeårsdag. Se *Motiveringar* side 30-32. I siste runde ble det likevel bestemt at hver kirkeårsdag skulle ha en tematisk overskrift.

Grunnene til denne tilbakeholdenheten er både at overskriftene kan sette rammer som kan være for trange for tekstene, og at presten kan fristes til å preke over overskriften i stedet for å gjøre et samvittighetsfullt tekstarbeid.

4.7. OVERLAPPING

Det er i flere tilfelle ført opp samme perikope på ulike søndager. Dels er dette fordi teksten er en nøkkeltekst som godt kan gjentas, og dels fordi samme tekst kan få forskjellige uttrykk når den stilles sammen med andre tekster og på en annen kirkeårsdag.

Forventningen om barnet knytter sammen 4. søndag i adventstiden og Maria budskapsdag. Også i nåværende tekstrekker leses det om inntoget i Jerusalem både på 1. søndag i advent og på Palmesøndag.

FORTELLINGSTEKSTER OG KJERNETEKSTER

ordnet etter rekkefølgen i kirkeåret
(Noen dager er det satt opp flere fortellingstekster.)

1. søndag i adventstiden	Matt 21,1-16	Stikkord
2. søndag i adventstiden	1 Mos 17,15-17 og 18,1-15	Inntoget i Jerusalem
2. søndag i adventstiden	Joh 14,1-6	Abraham og Sara
3. søndag i adventstiden	Jes 9,2-7	Jeg vil ta dere til meg
4. søndag i adventstiden	Luk 1,39-45	Profeti om fredsfyrsten
2. juledag	Luk 2,15-20	Maria besøker Elisabeth
Romjuls søndag	Matt 2,13-15.19-23	Hyrdene tilber
Nyttårsdag / Jesu navnedag	Matt 1,18-25	Flukten til Egypt
Kristi åpenbaringsdag	Matt 2,1-12	Josefs drøm og Jesu navn
2. søndag i åpenbaringstiden	Matt 3,13-17	Vismennene fra øst
2. søndag i åpenbaringstiden	1 Mos 28,10-29,1	Jesu dåp
3. søndag i åpenbaringstiden	Luk 4,40-52	Jakobs drøm
3. søndag i åpenbaringstiden	Joh 2,1-11	Jesus som 12-åring i tempelet
4. søndag i åpenbaringstiden	Joh 4,46-54	Bryllupet i Kana
4. søndag i åpenbaringstiden	Luk 17,11-19	Embetsmannens sønn
5. søndag i åpenbaringstiden	Matt 14,22-34	Den ene spedalske som takket
6. søndag i åpenbaringstiden	Luk 15,1-10	Peter går på vannet
7. søndag i åpenbaringstiden	Luk 12,35-40	Sauen og sølvmynten
Vingårdssøndag	Matt 20,1-16	Tjenere som venter sin herre
Såmannssøndag	Luk 8,4-15	Arbeiderne i vingården
Fastelavnssøndag	Ester 3,7-11;4,1-17;9,20-22	Såkorntet og jordsmonnet
Fastelavnssøndag	Mark 10,46-52	Ester redder sitt folk
1. søndag i fastetiden	1 Mos 37	Bartimeus
2. søndag i fastetiden	1 Mos 39	Josef i brønnen
3. søndag i fastetiden	1 Mos 40,1-41,38	Josef hos Potifar
4. søndag i fastetiden	1 Mos 45,1-15;50,15-21	Josef tyder drømmer
Maria budskapsdag	Luk 1,26-38	Josef tilgir sine brødre
Palmesøndag	Matt 21,6-17	Budskapet til Maria
Skjærtorsdag	Luk 22,14-23	Inntoget og barna
Påskedag	Matt 28,1-10	Den første nattverd
2. påskedag	Luk 24,36-45	Jesus er stått opp fra de døde
2. påskedag	Joh 3,16	Emmausvandrerne
2. søndag i påsketiden	Joh 21,1-19	Den lille bibel
2. søndag i påsketiden	Joh 20,24-31	Jesus og Peter ved stranden
3. søndag i påsketiden	1 Sam 3,1-11	Jesus og Thomas
3. søndag i påsketiden	5 Mos 6,1-9	Samuel og Eli
4. søndag i påsketiden	1 Sam 15,34-16,13	Hør, Israel
5. søndag i påsketiden	1 Sam 17,58-18,16	Samuel salver David
6. søndag i påsketiden	2 Sam 1,2-5.14-17; 12,1-10	David, Saul og Jonatan
Kristi himmelfartsdag	Apg 1,1-14	David, Batseba og Natan
Søndag før pinse	1 Mos 11,1-9	40 dager og himmelfart
Søndag før pinse	Joh 15,26-16,7	Babels tårn
Pinsedag	Apg 2,1-18	Jeg skal sende talsmannen
2. pinsedag	Apg 10,1-36.44-48	Pinseunderet
Treenighetssøndag	Matt 28,16-20	Peter og Kornelius
2. søndag i treenighetstiden	Apg 9,1-12.17-28	Jesus gir misjonsbefalingen
2. søndag i treenighetstiden	Apg 8,26-40	Paulus kalles til tjeneste
3. søndag i treenighetstiden	Mark 10,13-16	Filip og hoffmannen
4. søndag i treenighetstiden	Mark 10,17-27	Jesus tar imot barna
5. søndag i treenighetstiden	Mark 12,37b-44	Den rike unge mann
5. søndag i treenighetstiden	Matt 18,12-18	Enkens gave
6. søndag i treenighetstiden	Jona 1,1-2,2; 2,11-4,11	Den ene sauen og de 99
6. søndag i treenighetstiden	Luk 5,1-11	Jona og hvalen
/ Aposteldagen		Peters fiskefangst
7. søndag i treenighetstiden	1 Mos 1,1-2,3	Gud skaper verden
7. søndag i treenighetstiden	4 Mos 6,22-27	Velsignelsen
Kristi forklarelsesdag	Matt 17,1-8	Forklarelsen på berget
9. søndag i treenighetstiden	1 Mos 3,1-24	Syndefallet
10. søndag i treenighetstiden	1 Mos 4,1-16	Kain og Abel
11. søndag i treenighetstiden	1 Mos 6,9-8,22	Storflommen og Noah-pakten

12. søndag i treenighetstiden	2 Mos 19,20;20,1-20	De ti bud
13. søndag i treenighetstiden	Joh 6,1-15	To fisker og fem brød
14. søndag i treenighetstiden	2 Krøn 1,7-12	Salomo velger visdom
15. søndag i treenighetstiden	Luk 10,38-42	Jesus hos Marta og Maria
16. søndag i treenighetstiden	Rut 1,7-11.16-19a;2,8-11;4,13-17	Fortellingen om Rut
16. søndag i treenighetstiden	2 Mos 1,8-2,10	Jordmødrene og Moses
17. søndag i treenighetstiden	2 Mos 2,23-3,15;4,10-16	Gud kaller Moses
18. søndag i treenighetstiden	2 Mos 12,1-14	Påskemåltid og utferd
19. søndag i treenighetstiden	Luk 7,11-17	Enkens sønn i Nain
20. søndag i treenighetstiden	Matt 6,6-13	Fadervår
/ Bots- og bededag		
20. søndag i treenighetstiden	Matt 21,28-32	De to sønnene
/ Bots- og bededag		
20. søndag i treenighetstiden	Luk 15,11-32	Den bortkomne og den hjemmeværende sønn
/ Bots- og bededag		
21. søndag i treenighetstiden	Matt 18,21-35	Den ubarmhjertige medtjener
22. søndag i treenighetstiden	Luk 19,1-10	Sakkeus
22. søndag i treenighetstiden	Luk 18,9-14	Tolleren og fariseeren
23. søndag i treenighetstiden	Dan 6,4-24	Daniel i løvehulen
24. søndag i treenighetstiden		
Se 7. s. i åpenbaringstiden		
25. søndag i treenighetstiden		
Se 6. s. i åpenbaringstiden		
26. søndag i treenighetstiden		
Se 5. s. i åpenbaringstiden		
27. søndag i treenighetstiden		
Se 4. s. i åpenbaringstiden		
Allehelgensdag	Åp 7,9-17	Den store hvite flokk
(Første s. i november)		
Siste søndag i kirkeåret	Joh 18,33-37	Jesus for Pilatus
SPESEILLE DAGER		
Kyndelsmesse (2. februar)	Luk 2,22-40	Simeon og Anna
1. mai	Luk 16,19-31	Den rike mann og Lasarus
17. mai	Luk 10,25-37	Den barmhjertige samaritan
17. mai	2 Mos 3,1-15	Moses og tornebusken
Sankthansdagen	Luk 1,5-25	Sakarja og Elisabeth
/ Jonsok (25. juni)		
Olavsdagen	1 Mos 12,1-5	Gud kaller Abram
/ Olsok (29. juli)		
Mikkelsmesse	Matt 18,1-10	De små har en engel hos Gud
(29. september)		
Høsttakkefest	1 Kong 17,7-16	Krukken i Sarepta
Allehelgensdag	Åp 1,1-2;21,1-5	Ny himmel og jord
(Første s. i november)		
Minnedag	Joh 11,1-5.33-44	Jesus vekker opp Lasarus
Skaperverket	Ordspr 8,12.22-36	Visdommen og skaperverket
Skaperverket	Mark 2,1-12	Den lamme
Kristen enhet	1 Mos 33,1-11	Esau og Jakob forsones
Rettferdighet og fred	Matt 5,1-16	Salige er de som skaper fred
Forfulgte og undertrykte	Apg 6,8-15;6,44-8,1	Stefanus, den første martyr

FORTELLINGSTEKSTER OG KJERNETEKSTER

ordnet etter rekkefølgen i Bibelen

		Stikkord
URHISTORIEN		
7. søndag i treenighetstiden	1 Mos 1,1-2,3	Gud skaper verden
Skaperverket	Ordspr 8,12.22-36	Visdommen og skaperverket
9. søndag i treenighetstiden	1 Mos 3,1-24	Syndefallet
10. søndag i treenighetstiden	1 Mos 4,1-16	Kain og Abel
11. søndag i treenighetstiden	1 Mos 6,9-8,22	Storflommen og Noah-pakten
Søndag før pinse	1 Mos 11	Babels tårn
FEDREHISTORIEN		
Olavsdagen	1 Mos 12,1-5	Gud kaller Abram
/ Olsok (29. juli)		
2. søndag i adventstiden	1 Mos 17,15-17 og 18,1-15	Abraham og Sara
Enhet	1 Mos 33,1-11	Esau og Jakob forsones
2. søndag i åpenbaringstiden	1 Mos 27,41-43; 28,10-18	Jakobs drøm
1. søndag i fastetiden	1 Mos 37	Josef i brønnen
2. søndag i fastetiden	1 Mos 39	Josef hos Potifar
3. søndag i fastetiden	1 Mos 40,1-41,38	Josef tyder drømmer
4. søndag i fastetiden	1 Mos 44,1-3;45,1-15;50,15-21	Josef tilgir sine brødre
16. søndag i treenighetstiden	2 Mos 1,8-2,10	Jordmødrene og Moses
17. søndag i treenighetstiden	2 Mos 2,23-3,15;4,10-16	Gud kaller Moses
17. mai	2 Mos 3,1-15	Moses og tornebusken
18. søndag i treenighetstiden	2 Mos 12,1-14	Påskemåltid og utferd
DOMMERTIDEN		
16. søndag i treenighetstiden	Rut 1-4	Rut
Fastelavnsøndag	Ester 3,7-11;4,1-17;9,20-22	Ester redder sitt folk
KONGETIDEN		
3. søndag i påsketiden	1 Sam 3,1-11	De første konger
4. søndag i påsketiden	1 Sam 15,34-16,13	Samuel og Eli
5. søndag i påsketiden	1 Sam 17,58-18,16	Samuel salver David
6. søndag i påsketiden	2 Sam 11,2-5.14-17; 12,1-10	David, Saul og Jonatan
14. søndag i treenighetstiden	2 Krøn 1,7-12	David, Batseba og Natan
		Salomo velger visdom
PROFETENE		
3. søndag i adventstiden	Jes 9,2-7	Profeti om fredsfyrsten
Høsttakkefest	1 Kong 17,7-16	Krukken i Sarepta
23. søndag i treenighetstiden	Dan 6,4-24	Daniel i løvehulen
4. søndag i treenighetstiden	Jona 1,1-2,2; 2,11-4,11	Jona og hvalen
VISDOMSLITTERATUR		
Skaperverket	Ordspr 8,12.22-36	Visdommen og skaperverket
JESU BARNDOM		
Sankthansdagen	Luk 1,5-25	Sakarja og Elisabeth
/ Jonsok (25. juni)		
Nyttårsdag	Matt 1,18-25	Josefs drøm og Jesu navn
4. søndag i adventstiden	Luk 1,39-45	Maria og Elisabeth
Julaften	Luk 2,1-20	Juleevangeliet
2. juledag	Luk 2,15-20	Hyrdene tilber
Kristi åpenbaringsdag	Matt 2,1-12	Vismennene fra øst
Kyndelsmesse (2. februar)	Luk 2,22-40	Simeon og Anna
Romjulssøndag	Matt 2,13-15.19-23	Flukten til Egypt
3. søndag i åpenbaringstiden	Luk 4,40-52	12-åring i tempelet
JESUS TRER FREM		
2. søndag i åpenbaringstiden	Matt 3,13-17	Jesu dåp
3. søndag i treenighetstiden	Mark 10,13-16	Jesus tar imot barna
Mikkelsmesse	Matt 18,1-10	De små har en engel hos Gud

22. søndag i treenighetstiden	Luk 19,1-10	Sakkeus
4. søndag i treenighetstiden	Mark 10,17-27	Den rike unge mann
15. søndag i treenighetstiden	Luk 10,38-42	Jesus hos Marta og Maria
6. søndag i treenighetstiden / Aposteldagen	Luk 5,1-11	Peters fiskefangst
5. søndag i åpenbaringstiden	Matt 14,22-34	Peter går på vannet
4. søndag i åpenbaringstiden	Joh 4,46-54	Embetsmannens sønn
NATURUNDER		
3. søndag i åpenbaringstiden	Joh 2,1-11	Bryllupet i Kana
13. søndag i treenighetstiden	Joh 6,1-15	To fisker og fem brød
HELBREDELSESUNDER		
4. søndag i åpenbaringstiden	Luk 17,11-19	De ti spedalske
Skaperverket	Mark 2,1-12	Den lamme
Fastelavnsøndag	Mark 10,46-52	Bartimeus
Minnedag	Joh 11,1-5.33-44	Jesus vekker opp Lasarus
19. søndag i treenighetstiden	Luk 7,11-17	Enkens sønn i Nain
LIGNELSER og FORTELLINGER		
17. mai	Luk 10,25-37	Den barmhjertige samaritan
20. søndag i treenighetstiden / Bots- og bededag	Luk 15,11-32	Den bortkomne og den hjemmeværende sønn
20. søndag i treenighetstiden / Bots og bededag	Matt 21,28-32	De to sønnene
Såmannssøndag	Luk 8,4-15	Såkorntet og jordsmonnet
6. søndag i åpenbaringstiden	Luk 15,1-10	L Sauen og sølvmynten
5. søndag i treenighetstiden	Matt 18,12-18	L Den ene sauen og de 99
22. søndag i treenighetstiden	Luk 18,9-14	Toller og faris.
Vingårdssøndag	Matt 20,1-16	Arbeiderne i vingården
1. mai	Luk 16,19-31	Den rike mann og Lasarus
4. søndag i treenighetstiden	Mark 12,37b-44	Enkens gave
21. søndag i treenighetstiden	Matt 18,21-35	Den ubarmhjertige medtjener
FORKLARELSE, PÅSKE OG PINSE		
1. søndag i adventstiden	Matt 21,1-16	Inntoget i Jerusalem
Palmesøndag	Matt 21,6-17	Inntoget og barna
Skjærtorsdag	Luk 22,14-23	Den første nattverd
Siste søndag i kirkeåret	Joh 18,33-37	Jesus for Pilatus
Langfredag	Matt 27,31b-51.54	Jesu død
Påskedag	Joh 20,1-18	Jesu oppstandelse
Påskedag	Matt 28,1-10	Jesus er stått opp
2. søndag i påsketiden	Joh 21,1-19	Jesus og Peter ved stranden
2. påsked	Luk 24,36-45	Emmausvandreren
2. søndag i påsketiden	Joh 20,24-29	Thomas
Treenighets søndag	Matt 28,16-20	Jesus gir misjonsbefalingen
Kristi himmelf	Apg 1,1-14	40 dager og himmelfart
Søndag før pinse	Joh 15,26-16,7	Jeg skal sende talsmannen
URKIRKEN		
Pinsedag	Apg 2,1-18	Pinsedag
Forfulgte og undertrykte	Apg 6,8-15.44-8,1	Stefanus, den første martyr
2. søndag i treenighetstiden	Apg 8,26-40	Filip og hoffmannen
2. søndag i treenighetstiden	Apg 9,1-12.17-25	Historien om Paulus
2. pinsedag	Apg 10,1-36.44-48	Peter og Kornelius
ENDETID OG EVIG LIV		
Siste søndag i kirkeåret	Matt 25,31-46	Jesu minste og dommen
2. søndag i adventstiden	Joh 14,1-6	Jeg vil ta dere til meg
7. søndag i åpenbaringstiden	Luk 12,35-40	Tjenere som venter sin herre
Allehelgensdag	Åp 1,1-2;21,1-5	Ny himmel og jord
Allehelgensdag	Åp 7,9-17	Den store hvite flokk
KJERNETEKSTER		
12. søndag i treenighetstiden	2 Mos 19,20; 20,1-20	De ti bud
7. søndag i treenighetstiden	4 Mos 6,22-27	Velsignelsen

3. søndag i påsketiden	5 Mos 6,1-9	Hør, Israel
3. søndag i adventstiden	Jes 9,2-7	Profeti om fredsfyrsten
20. søndag i treenighetstiden / Bots og bededag	Matt 6,6-13	Fadervår
2. påskedag	Joh 3,16	Den lille bibel
2. søndag i adventstiden	Joh 14,1-6	Jeg vil ta dere til meg
Søndag før pinse	Joh 15,26-16,7	Jeg skal sende talsmannen
Rettferdighet og fred	Matt 5,1-16	Salige er de som skaper fred
Treenighetssøndag	Matt 28,16-20	Jesus gir misjonsbefalingen